

ZÁKON

ze dne 2019,

kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 202/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 382/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 57/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 149/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 437/2012 Sb., zákona č. 505/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 136/2014 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 203/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 88/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 93/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb. a zákona č. 327/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 78a odst. 2 a 3 se částka „12 000 Kč“ nahrazuje částkou „12 800 Kč“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za poslední kalendářní čtvrtletí předcházející dni nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí podle zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Správní řízení o poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce zahájená podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a do tohoto dne pravomocně neskončená,

se dokončí podle zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního čtvrtletí následujícího po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

a) Zhodnocení platného právního stavu, vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění jejích hlavních principů

Změna výše příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotní postižením na chráněném trhu práce poskytovaného podle § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti se navrhuje v důsledku zvýšení minimální mzdy od 1. ledna 2019, a to na základě novelizace nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády“). Nařízením vlády došlo ke změně výše minimální mzdy z 12 200 Kč na 13 350 Kč za měsíc.

Pokud jde o zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce, zvyšování minimální mzdy lze vnímat jako pozitivní krok ve smyslu zlepšení životních podmínek této cílové skupiny. Na druhou stranu je skutečností, že v rámci chráněného trhu práce působí také zaměstnavatelé, jejichž činnost se blíží pracovní terapii. Jedná se o subjekty zaměstnávající ve větší míře zaměstnance často uznané ve druhém či třetím stupni invalidity, tj. osoby s nejnižším pracovním potenciálem. Produktivita práce těchto zaměstnanců ve většině případů neodpovídá minimální mzdě, a proto je ekonomická stabilita těchto zaměstnavatelů zcela závislá na příspěvku poskytovaném Úřadem práce České republiky podle § 78a zákona o zaměstnanosti. Změna výše minimální mzdy, tedy zvýšení osobních nákladů na zaměstnávání osob se zdravotním postižením nepodložené alespoň částečným zvýšením tržní hodnoty jejich práce, může mít negativní dopady na zaměstnanost osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce, a to i vzhledem k tomu, že za poslední tři roky vzrostla zaměstnavatelům působícím na chráněném trhu práce minimální mzda o 4 200 Kč, přičemž zvyšování příspěvku poskytovaného podle § 78a zákona o zaměstnanosti (resp. podle § 78 zákona o zaměstnanosti ve znění účinném do 31. 12. 2017) této výše nedosahovalo.

Následující tabulka ukazuje vývoj minimální mzdy pro osoby se zdravotním postižením v souvislosti s vývojem limitu příspěvku poskytovaného podle § 78a zákona o zaměstnanosti (resp. podle § 78 zákona o zaměstnanosti ve znění účinném do 31. 12. 2017):

	2015	2016	2017	2018
Maximální výše příspěvku	10 000 Kč	11 500 Kč	12 200 Kč	13 000 Kč
Výše minimální mzdy	8 000 Kč	9 300 Kč	11 000 Kč	12 200 Kč
Podíl minimální mzdy na limitu příspěvku	80 %	81 %	90%	94%

Z tabulky je patrné, že podíl minimální mzdy na maximální částce příspěvku vzrostl od roku 2015 z 80 % na 94 %. Na druhou složku příspěvku, tj. na refundaci provozních nákladů zaměstnavatele, zbývá tedy 6 % příspěvku, zatímco v roce 2015 to bylo 20 %. Je tedy zřejmé, že spoluúčast zaměstnavatelů na nákladech vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce se postupně zvyšuje.

Tabulka č. 2: Vývoj minimální mzdy a příspěvku podle § 78/78a v letech 2015-2018

	2015	2016	2017	2018	2018/2015
Minimální mzda	8 000	9 200	11 000	12 200	153%
Minimální mzda – ID I. a II. stupně	6 000	8 500	11 000	12 200	203%
Minimální mzda ID III. stupně	4 000	8 500	11 000	12 200	305%
Příspěvek podle § 78	10 000	11 500	12 200	13 000	130%

Jak ukazuje tabulka, zatímco základní minimální mzda vzrostla od roku 2015 o 4 200 Kč, minimální mzda OZP s ID I. a II. stupně vzrostla o 6 200 Kč, pro OZP s ID III. stupně dokonce o 8 200 Kč. Limit příspěvku se zvýšil pro obě kategorie OZP o 3 000 Kč. To představuje zvýšení minimální mzdy o 103 %, resp. 205 %, kdežto limit příspěvku se od roku 2015 zvýšil o 30 %.

Je proto na místě předpokládat, že zvýšení minimální mzdy bez adekvátního zvýšení státní podpory by mělo na některé zaměstnavatelské subjekty negativní dopad, což není žádoucí a v konečném důsledku by mohlo vést ke snížení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením. Proto se navrhuje zvýšení příspěvku u osob se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona o zaměstnanosti o 800 Kč oproti dosavadní výši.

b) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

V souvislosti s navrhovanou právní úpravou byl zhodnocen soulad zejména s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“), kterou je Česká republika jako jeden z jejích smluvních států vázána. Přijetím navrhované právní úpravy bude plně respektován článek 27 Úmluvy, na jehož základě smluvní státy uznávají právo osob se zdravotním postižením na práci na rovnoprávném základě s ostatními, což zahrnuje i právo na možnost žít se prací svobodně zvolenou nebo přijatou na trhu práce a v pracovním prostředí, které je otevřené, inkluzivní a přístupné osobám se zdravotním postižením. Smluvní státy rovněž zabezpečují a podporují realizaci práva na práci osob se zdravotním postižením s cílem zejména podporovat pracovní příležitosti a profesní postup osob se zdravotním postižením na trhu práce.

Lze tedy konstatovat, že navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

c) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie. Předkládaná novela zákona o zaměstnanosti je rovněž v souladu s mezinárodními závazky vyplývajícími zejména z článku 33 a článku 34 Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

d) Předpokládaný hospodářský a finanční vliv navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

Předpokládané dopady na státní rozpočet:

Vycházíme-li ze současné situace, kdy je podporováno v rámci příspěvku cca 57 975 osob se zdravotním postižením:

- maximální dopad v případě, že by zaměstnavatelé uplatnili (prokázali) nárok na příspěvek poskytovaný podle § 78a zákona o zaměstnanosti u všech zaměstnanců se zdravotním postižením – navýšení příspěvku o 800 Kč = cca 557 mil. Kč ročně.
- v přepočtu na plně zaměstnané je v rámci příspěvku podporováno přibližně 35 tis. osob se zdravotním postižením; čerpání příspěvku tedy bude odpovídat tomuto počtu osob, protože v případě zaměstnávání osob se zdravotním postižením jsou využívány ve velké míře částečné pracovní úvazky spojené s nižšími mzdovými náklady. Na základě uvedeného lze reálný dopad na státní rozpočet odhadnout na cca 336 mil. Kč ročně.

Při současné výši příspěvku činil náklad státního rozpočtu v prvním čtvrtletí 2018 – 1,5 mld. Kč, ve druhém čtvrtletí 2018 – 1,8 mld. Kč a ve třetím čtvrtletí 2018 – 1,73 mld. Kč. Pokud budou výdaje státního rozpočtu na tuto oblast pokračovat stejným tempem, lze předpokládat, že v roce 2018 bude na příspěvek vynaloženo téměř 6,8 mld. Kč. Při navrhovaném zvýšení příspěvku o 800 Kč měsíčně lze v roce 2019 očekávat náklad státního rozpočtu v celkové výši 7,3 mld. Kč.

Následující tabulka ukazuje vývoj objemu prostředků státního rozpočtu vynaložených na příspěvek poskytovaný podle § 78a zákona o zaměstnanosti (resp. podle § 78 zákona o zaměstnanosti ve znění účinném do 31. 12. 2017):

Tab. č. 3

	2015	2016	2017	2018
Objem prostředků vynaložených ze státního rozpočtu na příspěvek	4,3 mld. Kč	4,95 mld. Kč	5,68 mld. Kč	6,8 mld. Kč (odhad na základě nákladů prvního a druhého kalendářního čtvrtletí)

Při posuzování těchto dopadů však je nutno vycházet ze skutečnosti, že, na rozdíl od jiných sociálních výdajů generuje příspěvek na pracovní místa OZP významné příjmy veřejných financí, zejména odvody hrazené zaměstnavatelem i zaměstnancem, přidaná hodnota práce OZP generuje přímé i nepřímé daně a kupní sílu.

Lze prokázat, že **takto kompenzované výdaje na příspěvky činí maximálně 45 – 50% uváděných souhrnných částek z kapitoly MPSV ČR.**

Kromě výše uvedených dopadů na státní rozpočet nemá navrhovaná právní úprava dopad na ostatní veřejné rozpočty obcí a krajů. Zvýšení příspěvku bude financováno z rozpočtové kapitoly MPSV.

V důsledku navrhovaných změn zákona o zaměstnanosti nebudou kladeny nároky na zvýšení počtu pracovních míst a s tím související zvýšení prostředků na platy.

e) Předpokládané sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením nebude mít žádné negativní sociální dopady. Naopak pozitivní sociální dopad v posílení motivace zaměstnavatelů zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve 2. a 3. stupni invalidity, které mají výrazně snížený pracovní potenciál, což bude mít také pozitivní dopad na zaměstnanost těchto osob.

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na životní prostředí.

f) Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, které by bylo diskriminační.

g) Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemění existující zpracování osobních údajů a ani nezakládá žádné nové způsoby jejich zpracování. Z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů nebyly identifikovány žádné negativní dopady.

h) Zhodnocení korupčních rizik

O poskytování příspěvku jednotlivým zaměstnavatelům rozhodují příslušná pracoviště Úřadu práce České republiky ve správním řízení. Žádné zvýšení korupčních rizik nebylo v souvislosti se zvýšením částky příspěvku identifikováno.

j) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1

V souvislosti se zvýšením minimální mzdy od 1. ledna 2019 se navrhuje odpovídajícím způsobem upravit i výši příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce tak, aby reflektoval s tím spojené zvýšené náklady zaměstnavatelů na chráněném trhu práce a aby se předešlo nežádoucímu snížení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením. Předmětnou úpravou dojde ke změně částky příspěvku z 12 000 Kč na částku 12 800 Kč.

K čl. II

K bodům 1 a 2

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, se poskytuje čtvrtletně zpětně, proto je potřeba v přechodných ustanoveních jednoznačně stanovit, že za poslední kalendářní čtvrtletí předcházející nabytí účinnosti navrhovaného zákona se příspěvek již bude poskytovat podle nové právní úpravy.

Správní řízení o poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce zahájena podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti navrhovaného zákona a do tohoto dne pravomocně neskončená, se dokončí podle dosavadní právní úpravy.

K čl. III – účinnost

Navrhuje se, aby změna právní úpravy poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce podle § 78a zákona o zaměstnanosti nabyla účinnosti prvním dnem kalendářního čtvrtletí následujícího po jeho vyhlášení, což reflektuje způsob poskytování tohoto příspěvku, a to za jednotlivá kalendářní čtvrtletí příslušného roku.

V Praze dne 17.4.2019

Alena Gajdůšková, v.r.

Jan Chvojka, v.r.

Ondřej Veselý, v.r.

Jiří Běhounek, v.r.

Roman Onderka, v.r.

Roman Sklenák, v.r.

Petr Dolínek, v.r.

Petr Pávek, v.r.

Vít Kaňkovský, v.r.

Lukáš Kolářík, v.r.

Martin Jiránek, v.r.

Hana Aulická Jírovcová, v.r.

Kateřina Valachov, v.r.
Helena Vlkov, v.r.
Lenka Drařilov, v.r.
Jana Pastuchov, v.r.